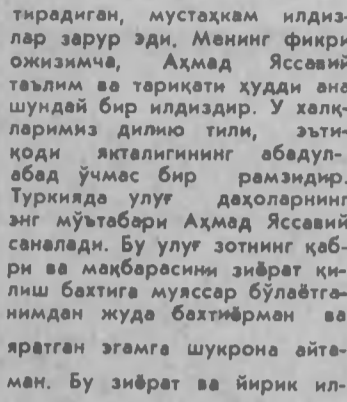

БИЗДАН САЛОМ ДЎСТЛАРГА, ТАЛАБ ЙЎЛИН КЎЙМАСУН.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

«Абдий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» Халқаро илмий-маърифий конференцияси иштирокчилари 29 октябрь кунин Қозғонистон Республикаси Чимкент вилоятининг Сайрам ҳамда Туркистон туманларида бўлиб, шайх Иброҳим ота, Қорасоч (Ойша) номли ҳамда Ҳожа Аҳмад Яссавий қабрларини зиёрат қилишди.

Ушбу кунин ҳаво очик бўлди. Ҳаммаининг эътибори шунга қаратилган эди, ки унинг қабрига ҳайрат соҳиб бўлиб қолган эди. Туркистон вилоятидаги Сайрам шаҳрида бўлиб ўтган конференцияда 500 да келган бўлишларига қарамай, белгиланган вақтда «Абдий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» мекондонига етиб келишди. «Тошкент мекондонига» Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ҳамда республикамиз вилоятларидан келган мекондонлар учун жой ажратилган эди. Бошиқаридан таъриф буюрган тўқтин нафар вакил эса «Турон» мекондонидан ўрин олишди. Туркистон зиёратини учун тўланганлар сони 200 дан ошиб кетди.

Биз тушган автобуслар қорасоч 29 октябрда кунин соат 7 дан ошганда Тошкент шаҳридан Туркистон — томон йўл олди. Зиёратчилар орасида «Абдий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» Халқаро анжуманига таъриф буюрган бир қанча олим, журналист ва инжодкорлар бор эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

тирадиган, мустақкам илди-лар зарур эди. Менинги фикри оқимчи, Аҳмад Яссавий таълим ва тарикати худди ана шундай бир илдидир. У халқларимиз дилига тили, эътиқоди ақалининг абдуллоҳ уммас бир раъзидир. Туркида улуғ дедоларнинг энг мўтабар Аҳмад Яссавий саналади. Бу улуғ зотнинг қабри ва мабарасини зиёрат қилиш бахтига мусасар бўлаётганимдан жуда бахтирман ва яратган эгамга шукрона айтаман. Бу зиёрат ва йирик ил-

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди. Шайх Иброҳим 1048 йилда оламдан ўтди. У пайтада Аҳмад Яссавий оти ашда эди. Ай-тишларича, Етти асра Иброҳим ота қабри устига илчамгина мақбара тикланган. Лекин у кейинчалик босқинчилик урушлари тўғрисида вайрон қилинган. XIX асрнинг ўрталарида келиб у яна қайта тикла-мади. Қозғонистон ҳукумати Иброҳим ота мабарасини таъмирлаш учун 300 минг сум пул ажратган экан. Ҳозир таъмирлаш ишлари давом этра-пти. Зиёратчилар Иброҳим ота қабри ақида бир пас тўхтаб, тамойилга кўра кўр-тилоат қилишди. Ундан қиқиб, Ҳожа Аҳмад Яссавийнинг она-лари Қорасоч мома мақбареси томон йўл олишди. Тарихий мабареларга қараганда, Қорасоч мома қабри устига XII—XIII асра мақбара тик-ланган. У ҳам жунгу жадал-лар оқибатида бир неча мар-та қайта қурилган. Биз кўрган ҳозирги мақбара эса XIX ас-рада тикланган экан. Мусулмон-чилик одатига кўра у ерда ҳам Қорасоч мома ҳақиқа кўрзон тиловат қилинди.

Сайрам-Ҳожа Аҳмад Яс-савийнинг қабри кўни тўқилган юрт. У шу ерда етти йилгача Шахобиддин Исфироқий кў-лида таълим олди. Рухий ус-този Арслонбоб билан ҳам илк бор ана шу ерда учраш-ди. Бу ерлар илгери Ленин номли колхоз деб ата-ларди. Ҳозир унга Ҳожа

Истиқлол бахш этган совад тўғрисида биз ўзгилгимиз-ни тавий бошладик, музаам Шарқ фалсафаси ва та-факкури эъланларимизга оқиб кирмоқда.

Бундай ҳисни ақида ўз ишарини тугаллаган «Абдий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» Халқаро илмий-маърифий ан-жуманидаги нутқларини эшитиб бошдан кечирдик. «Ҳамма нарса Шарқдан бошланган», деганида, Пушкин ниҳоятда, ҳақ эди. Аҳмад Яссавий номи билан боғлиқ буюқ таълимот ҳам Шарқ донишмандлигининг бир қисмидир.

Узбекистон мустақиллиги-нинг икки йиллиги арафасида фойдаланишга топирилган «Туркистон» саройи ўз тар-жимайи ҳолини арзирли воқеа билан бошлади. Ушбу кун буюқ бобоқалонимиз руҳига таъзим қилиш, унинг таълимоти зиё-сидан баҳра олиш учун шун-чалар кўп одам тўпланиди, муштарама саройининг бағри уларни сиздир олмади. Муҳ-лислар тил турганча ўринди-лар орасида, фойеда кўйил-ган телевизор қаршида, си-дирга ёнғир ёнғир турган куз осмони остида бу нуфузли ан-жуманининг бошичини эъти-бор билан томоша қилдилар.

Агар келб ўз ташолиғини қондирмоқ учун маънавий дарсига интилса, ҳеч нарса монелик қила олмас экан.

Анжумани Узбекистон Рес-публикаси Бош вазирининг ўринбосари, ташкилий қўмита раиси Муҳаммадҷон Қорас-боев очиб, яхшиликнинг ёмон-

ликдан ефзал эканини Сўзда ифодалай олган буюқ ҳикмат соҳиб Аҳмад Яссавий муро-сини тадқиқ қилишга бағиш-ланган йилгида ҳозир бўл-ганларни табриқлади.

Шундан сўнг Қуръон тило-ват қилинди.

Туркиянинг Сақаря уни-верситети илоҳий факўлети де-кани, профессор Суад Йил-дирим, «Заман» газетасининг бош директори Нежи Тўсун сўзга чиқиб, анжумани мубо-ракбод эдилар, унинг ишга муваффақият тилош билан билан бўла, таъдир бир дарахт қавмларни яқинлаштириш ва муштарама мақсадлар атрофи-да бирлаштиришда муҳим роль ўйнашини таъкидлади-лар.

Анжуманининг биринчи маж-лисига УзФА вице-президенти Иброҳим Искандеров раис-лик қилди.

Конференцияда илк сўз ай-тиш шарари Тошкент давлат университетининг профессо-ри Намиддин Қомиловга тў-ри келди. Йирик тасаввуфш-нос олим бизнинг истилоҳи-мизга энди қириб келватган сўфийлик таълимоти, унинг назарий асослари ва бу маъ-навияда Аҳмад Яссавийнинг ўрни ҳақида теран мулоҳаза

юртди.

Харрон университетини рек-тори, профессор Иброҳим Жононинг маърузаси инсон-ни тарбиялашда Ҳазрати Пай-гамбаримиз Муҳаммад алей-ҳиссаломнинг таълимотлари-ни Аҳмад Яссавий дунёқара-шида акс эттиши масаласига бағишланди. Оллоҳ олами,

тирганлигини ҳазратнинг сўз санъатидаги алоҳида хизмати сифатида эътироф этди.

Сўз навбатини Истанбулдан таъриф буюрган шоир ва аъуачи Али Улвий Қуружуга берилганда элли гулдурас қораклар тўтиб кетди. Турк ашлари иззат-иқром билан ну-роний отахонининг олдига бо-

очиб беришга жазм қилди. Жумладан, Яссавий тарих-дунёчилиги, бу — дунёдан бе-зиш ёки тирикликни нафрат-лаш эмас, балки оламнинг пўноғидан унинг маънага ўти-ди. Яссавий Ҳазрати Пайгам-баримизнинг илмининг инсонни кўтарадиган, наҳот бахш эту-чи воситалиги ҳақидаги ке-

рашларига ҳамоҳанг или — амал — оқил тизимини илгари сурди. Унинг шеърятинида одам — ориф — ошқ тақли-ни акс этди. 63 ёшдан кўнгил-ғизлини илтиҳ этган Ҳаз-рат қилватда суҳбат, суҳбат-да роҳат, роҳатда шухрат, шухратда офат силсиласини кашф қилди.

Кейинги мажлисларга Тур-киядан таъриф буюрган про-фессор Маҳмад Ойдин ва Уз-бекистон халқ аъуачиси Одил Еқубов раислик қилишди. Ан-қарадаги фозий университет-нинг профессори Мустафо Эсаннинг «Аҳмад Яссавийнинг адабиётдаги ўрни», Хўжада давлат педагогика институти-нинг профессори Эргашали Шодманиннинг «Аҳмад Яссавий илқонининг адабиётга таъси-ри», Истанбулдаги Мармаро университетини доцентини Ҳасан Қомил Йилмазнинг «Аҳмад Яссавийнинг ҳаёти ва шеър-сияти» мавзусидаги чиқишлари-ни янги дилларга бойлиги, тақлилий чўқурилиги билан тингловчиларда яши таассу-рот қолдирди.

Ушбу кунин ҳаво очик бўлди. Ҳаммаининг эътибори шунга қаратилган эди, ки унинг қабрига ҳайрат соҳиб бўлиб қолган эди. Туркистон вилоятидаги Сайрам шаҳрида бўлиб ўтган конференцияда 500 да келган бўлишларига қарамай, белгиланган вақтда «Абдий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» мекондонига етиб келишди.

«Тошкент мекондонига» Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ҳамда республикамиз вилоятларидан келган мекондонлар учун жой ажратилган эди. Бошиқаридан таъриф буюрган тўқтин нафар вакил эса «Турон» мекондонидан ўрин олишди.

Туркистон зиёратини учун тўланганлар сони 200 дан ошиб кетди.

Биз тушган автобуслар қорасоч 29 октябрда кунин соат 7 дан ошганда Тошкент шаҳридан Туркистон — томон йўл олди. Зиёратчилар орасида «Абдий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» Халқаро анжуманига таъриф буюрган бир қанча олим, журналист ва инжодкорлар бор эди.

Мекондонларни Қозғонистон Республикасининг Чимкент шаҳрига қирғовида Чимкент вилояти ҳокими ўринбосари Нурдавлат Саренов, Чимкент шаҳар ҳокими ўринбосари Анварбек Усмоновлар билан таъриф буюрган эди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланганди. Улардан икки фарзанд — Ҳожа Аҳмад ва Садр отолар дунёга келди.

Мусо шайхнинг қизи Ойшага ўйланг

ДИЙДОР ТАЛАБ ҚИЛСАЛАР, ҲАРГИЗ ҒОФИЛ БЎЛМАСУН.

Халқимизнинг ардоқли шoirлари Халима Худойбердиева, Абдулло Орипов, Эркин Воҳидовнинг эхтиросли нутқларида Пир Туркистоннинг — Аҳмад Яссавийга бўлган чекизи ҳурмат ифодоланганди. Асосий шoirи «Мавту қабла анта мавти» (Улмасдан бурун ўлинг) бўлган Яссавий таъли-

қи вассаламининг инкишоф этган ҳақиқатлари Яссавий излаган ҳақиқатнинг айни ўзи эканини кўрсатиб ўтди. Шунинг таъкидлаш жоизки, туркиялик меҳмонларнинг маърузаларида Куръонни Қарим оятлари илгари сурилаган фикрга ҳисоб сифатида шундай ўринли талқин қилинганки, бу,

Эройдин ва доктор Ирфон Гундуз маърузалари Аҳмад Яссавий ижодида таълим-тарбиянинг ўзига хос хусусиятлари ва адабиётдаги шу мавзунинг ишланганига кўшган ҳиссасига бағишланди. Тошкент давлат университетининг профессори Озод Шарофидинов Аҳмад Яссавий ижоди

ланган маърузаси диққатга сазовор бўлди. Яссавий талқини, ақлим, бу — абадий Ватаннинг остонасидир. Ватаннинг эса замон ва маконда ўз ҳудудлари бор. Хўласас, бу тушунча Яссавий ижодида ўзига хос ифодоланган.

Мавароуннаҳр муслимлар идроси раҳбарининг номидан шайх Юсуф Шокиров сўз олиб, бундай анжуманинг ўтказилиши азалли қадриятларга қайтиш эканлигини таъкидлади, ўзligимизни қайтарган истиклолимизга мангулик тилди.

Сизнинг бу ҳикматларингизнинг ўқир эканмиз ўзини ҳам қувватланимиз, кўнчилигимизга тошлар урилатгани, кўзимиздан ёшлар қуйилганини ҳис этмасек унда охир замон, қиймет бағишларимиз бўлур эди. Оллоҳга шукрлар бўлсинки орадан сал кам бир аср вақт ўтган бўлса-да адашган болаларингизни меросий қон тортиди. Бугун биз сизнинг чекизи озорларингиз озоримиз экани, азалларингиз азаримиз эканлигини англаб қолдик. Биз бугун таъба-таъазрур замони, шу йул билан полканиш, ўз-ўзини маъна, руҳан чуқур англаш замони келганини гувоҳи бўлиб турибмизки, бу миллатнинг, юртимизнинг шодлик маросимини чин кўнглидан қутламоқ керакдир.

Бобоқалон, Сиз ўз-ўзингизга муносабатда қанчалар бе...

ТУТАШТИРУВЧИ ҲИКМАТ

моти инсон камолотига эришишининг энг содда йўли — ўз нафсини енгиш, гоҳисини тараннум қилди. Бу шoirнинг мазмуни шунчалар таракии, Алишер Навоий сўзлари билан айтганда «ки шарҳин тиласанг, юз рисола бўлгусидир». Шунингдек, Аҳмад Яссавий шoirнинг ҳали Куръонни Қарим ва Ҳадиси Шарифнинг мазмуни раиятга тушунарли бўлмаган бир пайтда Оллоҳ ва Пайғамбар каломининг мазмунини овқатишда жуда катта маърифий ўрин тутган. «Ҳинд мавтиларинг содда, халқчил услуби тингловчи мазмунининг тез етиб боришини таъминлаган. Таассур бидирлиги, биз Аҳмад Яссавийнинг жуда кечкини, жиддий бей баширлардан кейин қайта тоъямиз. Илло, бу учрашув энди абадий бўлгусидир.

албатта, жиддий таҳсилнинг самарасидир. Бизда ҳам бу муқаддас китоб шарҳи билим юртларида ўқитилса, айни муда-до бўларди.

УзФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт институтининг ходими, профессор Екубонов Исҳоқов Яссавий ва Нақшбанд тарикатларининг муштарак ва фарқли томонларини кўрсатиб ўтди. Садриддин Салим Бухорий эса Хожа Аҳмад Яссавий тарикати хусусиятларини алоҳида таъкидлади. Кўп замонлар дунё ва ундаги инсон тушунчасининг ички қиррасини излаган бу тарикатлар айрича талқин қилинди, ҳатто бир-бирига қарши қўйилди. Аслида, бу тарикатлар ассосиалари Абдуллоқ Ғиждувоний ва Аҳмад Яссавий бир мактаб — Юсуф Ханадоний маърифатининг мавлариди экан. Ҳудди, шунингдек, улар асослаган таълимда ҳам ўзаро инкор йўқ.

Маърузалар диққат ва эътибор билан тинланди, тез-тез қарсақлар билан бўлиниб турди. Йигилиш сўнгига «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газетларининг баш муҳаррири Конференция таъкидлий қўмитаси раисининг ўринбосари Анвар Жўрабов илмий маърифий анжуманинг меҳмонларига, уни ўтказишда ёрдам берган барча ташкилот ва муассасаларга миннатдорчилик билдириди. «Биз гувоҳи бўлган анжуманини таъкид эттиш гоҳис ўз-ўзидан пайдо бўлгани йўқ, — деди у. — Бу, аввало, истиклол шарофати бўлса, иккинчидан, унутилган қадриятларни тиллаш кўнглидаги ҳамкорликка интилиш самарасидир. Ўзбекистон мустақиллигининг мавсуми ҳисобланмиш «Халқ сўзи» газетаси ўз кўли ва қиёфасини топиш борасида изланишлар олиб боришда, «Заман» газетасининг ҳам ўзига яраша муҳаббатини «Яссавий ижодида Ватан тушунчаси» деб ном-

Харрон университети доценти, доктор Абдуллоҳ Узак Пайғамбаримиз Мухаммад Расулуллоҳ саллоллуҳ алай-

Мармара университетининг доцентлари, доктор Салжук

ва ҳозирги замон шoirияти мавзусига тўхталар экан, моддийлик қатламидан юқорига кўтарилиб дунёни руҳият иқлимларида кўрган ва инсоннинг тараққиотларини бадиий ифодалаган шoirият Аҳмад Яссавий нафасидан бевосита руҳ олганини эътироф этди. Кейинги йиллар ўзбек шoirиятида инсон ички оламидан кеша қилиш шунчалар чуқурлашдики, буни тасавуф шoirиятининг ижобий таъсири деб баҳолаш ўринлидир. Сўз санъати инсоншунослик экан, инсонни фақат ташқи томондан ифодалаш юзакликдир.

Уз давридаги мислсиз таъриқларга ва чекизи ҳурматга сазовор бўлган Аҳмад Яссавий мероси жуда кўп нуқтаназарларда талқин қилинган арийдир. Шу жиҳатдан Ўзбекистон Республикасининг Президент довоининг етакчи маслаҳатчиси, шoir Мирза Кенжабекнинг «Яссавий ижодида Ватан тушунчаси» деб ном-

бериб амалга оширган илк халқаро тадбирдир». Раислик қилувчи, Ўзбекистон халқ ашуачиси Одил Екубов анжуман ишини ачулар экан, бу тадбир амалий бағишлар давомида бир қанча тақлифлар баён этилди. Эндиликда ҳаётнинг ўзи уларни зудлик билан ҳал этишини кўндаланг қилиб қўймоқда. Масалан, Халқаро тасавуф институти ташкил этиш фикри ана шундай долзарб масалалардан бири. Биз узоқ йиллар Шарқнинг етакчи фалсафий оқимларидан бири — сўфийлик таълимотидан узоқда яшадик. Энди унинг истилоҳлари, масалалари, гоҳис тушунтириб берилиши керак. Ана шу ўринда эътиборли ўқув юртининг очилиши айни мудадо бўларди. Ёки Туркистон шаҳри аср бошларида ҳам ўзининг фаровон бозори, турли ҳунармандчилик расталари, ровотлари билан эътиборли эди. Қолаверса, Аҳмад Яссавий маъморий меҳмуни тиклаш учун ҳам халқаро ҳамкорлик лозим. Бугунги айгини ана шундай амалий ишларга йўл очса ҳам ажаб эмас.

Ҳақим САТТОРИЙ, «Халқ сўзи» маъсуе муҳбири.

Сўз анжуман қатнашчиларига

Тўқсон ерим ул муборак Туркистондир Бағримга оқ тошлар уриб келдим манол Улуғ Ҳазрат!

Сизнинг бу ўғитларингиз қор қилмай, «молу дунёга ҳирс қўйиб, бу дунё лаззатларидан тўйиб» ашаддан бошқа дарди йўлларга кескироқ йўл кўрсатасиз.

«Бориб ўтган халойиқини мазорини томоша қил!»

Насихатларингиз кўз устига. Аммо, айтгил Туркистоннинг қиблаи дуоиси бунча кеч келдингиз, сочларингиз оқарганда топдик биз Сизни! Айтгил улуғ пир бўёғига умр қанча

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА, Ўзбекистон халқ шoirиси

Дориломон кунлар келди...

шафқатсиз. Зотан бизнинг минг-минг йиллик исломий динимиз, азаллигимиз шундай сабоқ бераркан.

Бобокелон, Сиз ўз-ўзингизга муносабатда қанчалар бе...

Қаҳдор эгам нафсимни қил зеру-забар

Химмат берсанг шум нафсимга тобор.

Биз-чи, биз ўз нафсимизни енгом, унга табар уморда жазм этганимизни ҳеч аки «Таъба қилдим, ҳар иш қилдим хато қилдим» деб ошкор тан олганимиз!

Мухаммад Расули Акрам бир ҳадиси шарифда ўлмасдан бурун ўлинглар деб марҳамат қилган эдилар. Маъносини бундир, сиз бу дунёга келган экансиз, ўзингиз ўлмасдан бурун нафсингизни ўлингил — ўз ичидagi нафс балосини ўлдириб, кўнгли кўзини тўқлаб олманган одам!

Оқил эсанг ғарибларни қўнгли овлан Дунёпераст номинлардан бўйин товлан

каби сепларни битмоққа ўзида маънавий ҳуқуқ сезариндир!

Бу хусусда ҳикматларингизнинг Бухоро нуҳусида шундай-аътилган: «Ҳазрат Сўлтон Хожа Аҳмад Яссавий андоғ айтибдурлар, шайх улдури, нима олса мискин, ғариб, бечораларга бергайлар. Агар нима олиб ўзлари есалар, мурдор ит емишдек бўлгойлар».

Халқ орасидаги норозиликлар нимадан келиб чиқади? Адл (адолатсизликдан) ва тақво (қўли узунларнинг ҳаром харишдан савланмасликларидан), авом ҳақиқдан, «ағилк ағилк ағилклар», атурулук-турулук киймоқларидан».

Улуғ пир муршид, бундан салкам бир аср бурун бизнинг бугунги муаммо-можароларимиздан Сизни ким оғоз этган эди! Балки шунинг учун Сиз ўз авлиғингизнинг ичидagi ижодингиз билан бир асрдан буён турк халқини тарбиялаб келасиз. Мен турк дунёсига қанчонки инқирозлар даври бўлган бўлса, бу ўша бизнинг қадимий бебаҳо меросларимиз — сулуқларимиз (Яссавий, Нақшбандий) ва бошқа тарикат таълимларимиздан кечкинши даврларда бўлган, деб ўйламан.

Ҳамиятдаги инқирозлар, қўнғиларни бузилишини мен бугун шу сулуқларимиздан ироқлашиб кетганимиздан, деб билман. Бобокелон! Биз ношуд набирларнинг узр, таъба-таъазрур ўринга, хор-зорлар, етим-асирлар қўнғини овлан шoirлар битмоқ ўринга «Мен совет юртининг озоқ қизиман деб ҳаволаб юрганимизда Сиз қайда юриб эдингиз, бобокелон!»

Сиз умрни жуда қисқа ва ўткинчи, деб баҳолайсиз ва турги қиласиз, ҳар лаҳзасини мазмуни ўтказмоққа ҳақирасиз.

Ҳамияш хилиш қилгил, келтирсен ушбу дунёдан. Во...

Сиз умрни жуда қисқа ва ўткинчи, деб баҳолайсиз ва турги қиласиз, ҳар лаҳзасини мазмуни ўтказмоққа ҳақирасиз.

Ҳамияш хилиш қилгил, келтирсен ушбу дунёдан. Во...

СУРАТЛАРДА:

«Абадий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» Халқаро илмий-маърифий конференцияси қатнашчилари Туркистон ва Сайрамни зиёрат қилмоқдалар.

Пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида бўлиб ўтган Халқаро конференциядан лавҳалар.

Шоназар ИБРОҲИМОВ олган суратлар.

Сўз анжуман қатнашчиларига

Розалия СУЛТОНГАЛИЕВА, Бошқирдистон тил ва адабиёт институти ўқитувчиси, филология фанлари номзоди:

Бундай йирик Халқаро илмий-маърифий конференцияда илк бор иштирок этмоқдам. Менинг илк таассуротим шундай: аввало, анжуман жуда юксак савияда

тэйёрланган. Биз бошқирдистонлик акилллар конференцияда маъруза билан чиққан ўзбек олимларининг салоҳиятига қойил қолдик. Тарихдан қисқа фурсат ичида Яссавий меросини ўрганишда ўзбек олимлари ҳайратанарли даражада йирик тадқиқотлар яратибди. Тўпланганларнинг барчаси ушбу маърузаларни жон қулоғи билан тинглашди. Биз /маъсур анжуман орқали томтирлари туташ бўлган туркий халқ-

ларнинг маънавий устози Аҳмад Яссавийни яна бир бор кашф этдик. Биз ушбу анжуман олган таассуротларимизни ҳеч қачон умут-маймиз ва унинг барча ташкилотчиларига, ана шундай савобли ишларга бош-қош бўлган Ўзбекистон Президент ва ҳукуматига чуқур миннатдорчилик издор қиламиз.

Меҳмет ОИДИН, Измир университети профессори:

Авалло Туркияда барча тарикатлар яссавийлик билан ҳамбарчас болганлигини алоҳида таъкидламоқчиман. Ана дунё туркларининг Исромаънавий дунёсига юз буриб, унинг муқаддас ҳазиналаридан баҳраманд бўлишларида Яссавий таълимоти тенгсиз рол

ўйнаган. Биз Исромаънавийнинг буюк бир маърифий ҳазинасига пайғамбаримиз Мухаммад алайҳиссалом таълимоти билан бир қаторда Туркистон мулкнинг шайхул машойихи Бобокелонимиз Аҳмад Яссавий ҳазратларининг бетакор мероси орқали ҳам келит топдик. Яссавийлик халқимиз ҳаётида, эътиқоди ва дунё қарашида етакчи ўрин тутганининг яна бир боиси шундирки, улуғ аждоғимиз маърифатли жамиятининг ошани тарғиботчиси, унинг асослари тамал тошини қўйган эдилардан биридир. Маърифатли инсонларгина маърифатли жамият қуришга қодир. Шу боис бугунги кунда бугун туркий дунё учун Яссавий бобомизнинг маънавий мероси дастуруламал бўлмоғи жоиз.

Зарифбой ДУСИМОВ, профессор:

Анжуманда янраган бир-биридан таъсирчан, илмий тараққиот маърузалар мамлакатимизда

мизда ҳурфикрлик, эркин эътиқод ва маслак, тарихга, улуғлик чуқур англаган ҳолда муносабатда бўлиш каби ҳақиқатлар кенг илдиш отиб бораватганидан далолат береди, ҳар биримизни эзгуликка, ахшиликка, ватанпарварликка даъват этади.

Узбек тупроғида ўтказилган юксак савиядаги бу Халқаро анжуман қадриятларини қайта тиклановатган

Абдуфаттоҳ АБДУАЗИМОВ, Сайрам туманидаги Аҳмад Яссавий номида жамоат хўжалиги раиси:

Биз шу пайтгача бобомиз меросини ўрганишни орау қилиб келдик. Худода шукри, бугун ҳеч кимнинг ҳаёлига келмаган донларга муяссар бўлиб турибмиз. Шўролар истибодидан бундай тадбирларни орау қилиш сароб эди. Хўжалигимизда узбеклар билан бир қаторда қозоқлар ва бошқа миллат вакиллари ҳам истикомат қилишди. Ҳаммаиш бир дустонимиз. Сизларнинг таърифингиз, туркиялик биродарларимизнинг келиши доимий қардошлигимиздан далолат бериб турибди.

Хўжалигимиз худудда Сайрам тарихий музеи фаолият кўрсатапти. У ерда Аҳмад Яссавий ҳикматлари, ул зот ҳақидаги хотиралар, Яссавий шарҳлари тўғрисидаги маълумотлар ва бошқа қўлаб қўлашлар жой олган Сайрамда илгари сексонга яқин мақбаралар бўлган. Ҳозир улардан тўққизтаси сақланиб қолган. Яссавийнинг падари бузуқволия Иброҳим ота, волидиси Қорасоч она мақбаралари ҳам шулар жумласидандир. Уларнинг айримларни қайта таъмирланди. Бундан ташқари хўжалигимиз ҳудудда янги масжидлар қуриляпти. Буларнинг барчаси аш авлоднинг ота-боболари меросини ўқиб ўрганишида муҳим омил бўладилар.

Аб Сиз жон чекиб ҳар лаҳза изларсиз Илоҳининг Оми излашга ҳожат йўқ илоҳий Сиз, илоҳий Сиз. Бугун ҳар бир ўзини поклаб, ўзligини англаб олган инсонга мана шундай қарамоқ Уни Оллоҳи қаринининг ўзига тобелиждан ташқари барча тобеликлардан кутқармоқ фурсати етди! Тарикат бизга кутқариб жангини ҳар биримизни ўзимиздан бошламоқчи буюрди. Биз ўзинидаги нафсга тобелиждан қутулмай, ўз ичидagi «Берилаб турувчи шайтон» логини ўлдирмай туриб бошқа то-

Овқак қалқинг, сафга тизилинг.

Худди ҳаёлик вақтларидек гурираб, пок чехраларининг илҳий нури тўрт томонни бирдай фритиб, мақомати олиб, қаромати чекиз ваилоллоҳ Аҳмад Яссавий келмоқдалар. Атрофларда туркини пир бузуқворлар Юсуф Хамадоний, Хожа Баҳоуддин Нақшбанд, Сулаймон Боқироний, Юнус Эмро, Ошиқ Вайсал, Юлуғ Назой, Соҳибқирон Темир...

Шошилайик азизлар, шошилайик! Фақат биз уларнинг ҳузурларига бошимизни бор иккичир ноҳис филлардан, қўлимизни бор қарасиз нарсалардан бўшатиб, поклашиб, ару юз билан чиқайлик! Тарикатимизнинг тақозоси шу!

Сиз нид мулки Турондаги энг боз бўғин, боз ота Кўнгли тўла ганину-ғурдан, аммо қўли бўш ота Кўнглинда жароҳатдан ҳали қон томар чак-чак Атир унга юз-юз йиллар отлиди санг, тош, ота. Утар дунё. Биз ҳам сангу-тошлар аор чолғаймиз Ичкилгани тургазгаймиз, алаиқини йлғаймиз. Ҳақ деганини болалари қўлимизни йлга киргаймиз, Оллоҳ келди, Сиз келдингиз, эйди дағини тоғаймиз.

Сотим АВАЗ, шoir:

Ҳазрат Аҳмад Яссавий қадрият зират қилар эканман, бобокелонларимиз вақиллар ўртасидаги дустликни мустаҳкамлаш ҳамда бир-бирига таъниб яшаш учун беҳис ҳиз-

мат қилиб келганликлари ҳақида ўйладим. Аҳмад Яссавий билан бирга хоразмлик буюк авломо, ориф ва шoir, саркарда Шайх Нақшбанди Қубро ҳазратлари сиймоси яна ҳам нурироқ бир тарзда кўз олдимда назом бўлди. Бу тақдир эзелам аки буюк сиймолар талпаган йўлми! Аҳмад Яссавий қабри Қозонистонда бўлса, Нақшбанди Қубро мақбараси эса Туркистон тупроғида. Туркистон аҳлининг қиблаи дуопари гўё бу ердаги халқларнинг ўзаро меҳру муҳаббат ришталари ҳеч қачон узилмаслиги

Абдулатифхон ҳожи СУЛТОНМАҲМУДОВ, Наманган шаҳар «Форуҳ» жомеъ масжиди имом хатиби:

Шунча вақт ҳеч эин қилганимиз инсоний бундлей юрган илшининг хурдлик билан бирон оғирликлар билан бобомиз Баҳоуддин Нақшбанд ҳазратларининг тўғилганини ўтказган едил. Ушлайимизки, буларнинг барчаси Муства-

қилдик шарофати, Президентимизнинг доми сийосатидир. Бугун бўлса, ҳали орасида Султон Орифин янги орифларнинг султони деб ном олган буюк бобокелонимиз Хожа Аҳмад Яссавийнинг руҳи муборакларини ёд этиш учун йилгидик. Аҳмад Яссавийнинг буюклиги шундирки, у бутун урнин халқ манфаати учун, унинг аҳлоқ-одобини яхшилаш, инсонларни ношайлар, қабил ишлардан қайтариш учун сарфлади. Аҳ-

мад Яссавий турк халқларининг сенимли на муътабар шoirи эди. Ҳазрат Аҳмад Яссавийнинг ҳаётига, меросига бағишланган бу халқаро конференцияга йилгиланлар таъкидлаганидек, бобокелонларимиз руҳи кейинги йилларда бироз орқага чекинган маънавиятимизни юксакка кўтаршида бизни қўламоқда.

